

5 nya gamla

FRAMTIDENS FLUGFISKARE TROR PÅ HÅLLBARHET

Jag slumrar på soffan i Vilusæter, den trygga familjestugan i Trysil. – Pappa, vad gör vi för fel? kommer det spontant från lillpojken. På Facebook ser det ut som om sportfiskare bara får stora fiskar. Jag kan inte komma ihåg senast du fick en stor fisk i vår älv.

TEXT OCH FOTO: KJELL S. RAKKENES

Sommaren är förbi och hösten har tagit ett fint grepp om den norska naturen. Den är klar och vacker, hösten. Det är behagligt under dagen, men på natten öppnar vintern porten på glänt och frosten kommer krypande.

Den vackra lungen ligger som ett täcke runt den trygga timmerstugan. För bara några veckor sedan var fjället som vackrast. Mager ljunг målade fjällslutningarna och vidderna i lila. Nu är den utblomnad och de vissna småbuskarna är ömt insvepta i en vit filt av frost. De omsluts och konserveras i avvaktan på ny blomning och en ny säsong.

Hösten renar luften och det blir möjligt att andas igen. För en medelålders flugfiskare är hösten en höjdpunkt. Det är en tid för kontemplation och tillbaka-blickar på resor jag gjort, fiskar jag fått och fiskar jag aldrig fick.

Jag vänder mig på soffan och ropar

till pojken. Jag förstår genast vad han talade om, men kikar på Facebook-meddelandet han har hittat. Det liknar många andra vid denna tid på året. De visar fantastiska fiskar och berättelser om äventyrliga kläckningar. Många berättar om kläckningar och fiske i »min« älv, där jag bor nästan 50 dagar varje säsong. Det är dagar med detaljerade dagboksanteckningar om insekter, fiskar, väder och vind. Det är ofta att mina dagboksanteckningar inte överensstämmer med de beskrivningar som jag läst om på Facebook.

DET URSPRUNGLIGA FISKET

– Pappa, kan du lära mig att fiska med fluga?

Lukas hade följt med pappa på många fisketurer. Han var åtta år gammal och höll på att bli besatt på det sätt som endast en öringfiskare kan förstå. Lockelsen från porlande öringälvar och lovande vak i skogens vatten var på väg att fastna i en pojkes kropp.

En pojkes inträde i flugfiske blev samtidigt också mitt återinträde till det ursprungliga flugfisket. Hans fråga om att få lära sig flugfiskets konst, och hans undran om den uppenbart felaktiga riktning som sociala medier tar flugfisket, tvingade mig att gå in i mig själv. Tiden för att gå tillbaka till min barndoms

fiskeupplevelser var nu.

Mitt fiske fick jag från min pappa. Nu var det min tur att föra vidare kultur och tradition.

Är det flugfiske som jag bedriver egentligen i linje med de värderingar som jag fick från min pappa en gång? Hur påverkar de sociala mediernas jakt efter trofébilder mig och vill jag föra vidare friluftslivets värden på det sättet? Är det okej som jag fiskar? En konstant jakt efter troféer för att tillfredsställa mitt ego och önskan att publicera imponerande bilder på sociala medier.

Klarar jag av att få Luke att uppskatta flugfisket där det finns ett större värde att låta en stor öring vaka i fred än att fånga den? Vilka värden vill jag ge till en nykläckt flugfiskare? Finns det något som etik för flugfiskare?

Med vårt ökade intresse för hållbarhet och etik är det dags för flugfiskaren. Tiden är mogen att ställa några självkritiska frågor. Det bästa sättet att komma framåt är troligtvis att se tillbaka. Från det söm-niga tillstånd jag fortfarande befann mig i där jag låg på soffan, flög tankarna till en sommardag några månader tidigare.

DANICA – TRE MÅNADER TIDIGARE

Jag sitter på en sten vid Trysil och låter blicken och tankarna fara. Här har jag

Lukas Rækkenes på väg in i flugfiskevärlden tillsammans med regler för hållbarhet.

suttit i 20 år och sett solen jaga bort flortunt dis som alltid lägger sig över älven när temperaturen sjunker på natten. I två decennier har jag suttit här och väntat på kläckningar och vakande fisk.

Det är midsommar och dagen ger redan bud om att något gott kan komma att ske. Jag tror klockan knappt har passerat sex på morgonen när kaffet är klart. Jag håller mig en kopp och skrapar lite alltför välstekt bacon från stekpannan vid elden. En bra dag är på väg att vakna till liv och *Danicorna* kan kläckas vilket ögonblick som helst.

Här i norska Trysil kan du ha tur att möta denna dagslända andra veckan i juni. *Ephemera danica*, åsandsländan, är med sina 2,5 centimeter vår allra största dagslända. Det är flugfiskets första dam. Grön när den kläcks, men efter en kort stund förvandlas den till ett kräm-gult oemotståndligt matpaket för älvens vackraste och största varelse – den gulbruna öringen.

Ephemera danica gillar att kläckas i lugnt och varmt väder. Den kläcker ofta vid lunchtid. Du kan fiska *Danica* från klockan 11 på förmiddagen tills mörkret gör det svårt att se. Först kläckare, sedan duns och så spinners på kvällarna.

Horder av nykläckta *Danicor* lockar

»TEN RIVERS TRIP«
FLUGFISKEDOGM

Ten Rivers Trip är vår flugfiskedogm*. Den innehåller våra riktlinjer för ett hållbart flugfiske byggt på min familjs jakt- och fisketradition. Reglerna är levande och uppdateras varje höst:

Kjell S. Rakkenes, 46 år, från Oslo. Han har sportfiskat i 40 år, varav de senaste 20 åren med fluga. Han har gjort det till sin livsuppgift att få något av sina två barn intressat av flugfiske. Han gillar naturupplevelsen lika mycket som själva fiskeupplevelsen. För honom är målet fisketuren – inte att fånga troféfiskar. läs mer om honom på www.rakkenes.com.

alltid fram det bästa i en sommarlugn älv, men den vackra dagsländan kan också locka fram det värsta i en flugfiskare.

För vem klarar väl att begränsa sig de dagar då både de största dagsländorna och de största öringarna avslöjar sina ståndplatser? Vem kan motstå att kasta på en stadigt vakande fisk? Finns det en levande flugfiskesjäl som inte tänker på Instagram när han ser fyra hoppfulla vak inom kastavstånd?

Jag har sett många flugfiskare löpa amok. Inte en fisk ska få vaka i fred. Jag har även fångats av *Danica*-hypnos. Inte en fisk som har viljan att ta torrt kommer oskadad från sommarens vackraste dag. Allt ska fångas. Flugfiskarna vadar upp och ner i älven. De sparkar upp och trampar ner grus och slam, den livgivande livsmiljön för vatteninsekterna – skafferiet för den dyrbara öringen och den vackra harren.

Denna dag, som så många gånger tidigare, skulle jag själv låta monstret i mig komma upp till ytan. Jag föll som andra i trance och sögs rakt in i bubblan – och la ut det på Facebook.

TEN RIVERS TRIP-DOGMEN

Den hösten blev det därför beslutat att skapa regler för flugfisket i vår familj.

#1 Begränsa fisket

Allt fiske i hållbara resurser som är avsedda för att konsumera är etiskt försvarbart. Allt fiske som inte har detta syfte utmanar gränserna för etik och hållbar förvaltning. Därför ska vi bara fiska i älvar och sjöar med naturliga och hållbara fiskbestånd. Fisket ska begränsas. Kasta inte på allt som vakar. Du kan lika gärna njuta av synen av en hoppan-de fisk som att fånga den.

*Dogm - en bindande formulering av en religiös sanning. Används också i betydelsen verksamhetsförklaring, inriktning och koncept inom exempelvis politiken.

Behovet av att ta ett steg tillbaka blev uppenbart. Om jag ska lära min son att fiska med fluga, måste vi skapa regler som skyddar hållbarhet, djurskydd och god etik. Ten Rivers Trip-dogmen föddes. Intresset för naturens mångfald och

#2 Fiskens väl

Du bör alltid använda hullinglösa enkelkrokar. Undvik svaga krokar. Fisken ska drillas bestämt och så snabbt som förhållandena tillåter. Avkrokning och utsättning sker i haven, medan fisken är i vattnet. Att posera med fisken är en onödig belastning för den. Du ska fiska med så hög AFTM-klass som möjligt. Fiska aldrig med ett spö lättare än #4 eller med en tafsspets tunnare än 6X (0,12 mm).

mystik – och kunskapen om hållbar användning och beskattning – är en av människans mest grundläggande visdomar. En flugfiskare kan också bidra till att föra vidare generationer av kultur- och beskattningstraditioner.

#3 Vadning

Förekomsten av vatteninsekter som dag-, natt- och bäcksländor är på tillbakagång. I många älvar är förekomsten av de vanligaste arterna betydligt mindre än tidigare. Mycket av detta beror på omständigheter utanför flugfiskarens kontroll, men flugfiskaren har ett ansvar för att minska belastningen på älvbotten. Vadning skadar älvbotten och bidrar till onödigt slitage på insekternas habitat eller livsmiljö. Planlös vadning är meningslös och förbjuden.

#4 Naturen runt omkring

Flugfiskaren är i ett ekosystem, även om han eller hon inte fiskar. Längs åstranden och vid vattnet är den naturliga florant djur och fiskar ska kunna utvecklas på ett naturligt sätt. Användning av naturen lämnar spår. Flugfiskaren har ett ansvar att inte lämna permanenta spår efter sitt besök.

#5 Fem nya strömmar

För att undvika troféjakt i kända öringälvar kommer vi alltid att leta fem okända älvar och vatten varje år. I strömmarna vi fiskar ska vi vara lika intresserade av att upprätthålla liv i vattnet som att ta livet av mångfalden i det. Varje säsong ska vi alltid fiska i fem för oss okända vatten i vår närmiljö och fiska i maximalt fem strömmar som vi känner till från förr.